

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felölős szerkesztő:

Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:

Dr. Rajk Aladár
ország. képvis.

Főmunkatársak:

Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:

Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Az ország érdeke ellen.

Valaha általános panaszul említették a magyar politikai közélet felől, hogy nagy baja az ugynevezett apró közjogi sérelmeken való folytonos tépelődés, vitatkozás. Hogy e harcok főlemésztették minden idejét s erejét, hogy apró kérdéseken lovagolt, s ezen idők alatt elfeledett ügyet vetni az ország nemzetgazdasági és közgazdasági vitális ügyeire.

Ha nem is teljesen jogosult ez a vád, mégis mondták s hangoztatták s némi igazságot tőle eltagadni nem lehet. Mert vannak más megoldandó országos problémák, nemcsak szorosán vett közjogi dolgok, közöttük apró sérelmek. Ezek is fontosak, figyelendők és ellenőrizendők, azonban a fontos anyagi, nemzetvagyonossági érdekek sem arra való, hogy elfelejtessenek.

Az ausztriai német-cseh nyelvrendelet fölött keletkezett vitában azt mondta egy ismert cseh politikus: „Nekünk egyelőre bármely kedvező nyelvrendeletnél fontosabb kérdés az, hogy legyen

még legalább huszszal több milliomos gyárosunk, mint amennyi van, mert a a vagyoni önállóság az első.“

Egy idő óta nálunk is megváltoztak bizonyos tekintetben a vélemények, aminek több példái között, mint az olasz borvámkérdés, a kereskedelmi szerződések megvitatása, első helyen áll az önálló vámterület kérdése.

Ez elvitázhatatlanul fontos és a nemzet anyagi helyzetét, felvirágozását legmélyebben érintő ügy már régebben nyílt kérdés volt az ország közgazdasági faktorai előtt, ma pedig már az egész közvélemény foglalkozik vele. Mint mindenki tudja az általános vélemény az, hogy az önálló vám sorompóit fel kell állítani Ausztria ipara ellen.

Ez az elv, amely minden időben a függetlenségi párt alapvető programjába tartozott, az idők folyamán egyre jobban általánosult. Előbb a közgazdasággal foglalkozó testületek, ipari és kereskedelmi tekintélyek hangoztatták, azután egyre többen a politikai vonatkozású szervezetek is, végül az állam összeségét alkotó törvényhatóságok szük-

ségességét sok helyen szavazattöbbséggel mondták ki, de még és sokkal több helyen egyhangú határozattal és lelkesedéssel.

Az egész országnak a véleménye ez. Sőt annak idején az Ausztriával való kvótaviták alkalmával az országgyűlési tárgyalások alkalmával hivatalos formában is ki merték nyilvánítani, hogy „szükség esetén“ a vámsorompók felállítatnak.

De hirtelen elmaradt ez a „szükség esetén“ is. Mint egy parancsszóra fuvatnak le bizonyos oldalak véleményei s helyettük következett a németből való fordítás minden bélyegét magán viselő már ezerszer agyoncsépelet obligát kifejezés: a „sötétbe való ugrás.“ Mihelyt valaki miniszter lesz, azonnal sötétbe való ugrásnak nevezi azt a dolgot, amelyért azelőtt, ha nyilvánosan is, de lelkesült. S amelyért, ha megszűnik miniszter lenni, szintén lelkesülni fog, mint azt egy igen közeli lelkesülési példa mutatja.

És hiába érvelnek olyan frázisokkal, amelyek elhangzottak és amelyekben

TÁRCA.

A rádium, mint az emberi erkölcsök nagy reformátora.

(Álom)

Írta: Vasváriné Kompóth Erzsébet.

A rádium, ez a legújabb csoda, mely izgalomba hozta a világ tudósait, és a »tudatlan világot« egyaránt, úgy felizgatta az én fantáziámat is, hogy — magam se tudom ébren-e, vagy aludva? — de egy igen bizarr álmot álmodtatott velem egy csendes délután, ahogy sziesztám közben kihullt az újságlap kezemből, mely csodálatosságait, részletezve adta közre.

Azt álmodtam ugyanis, hogy a Curie házaspár, mely fáradhatatlanul kutatja az új csoda titkait, végre is oda jutott felfedezései terén, hogy a rádium nem kevesebbet, mint az emberi nem boldogságát lesz képes tökéletességre emelni a földön.

Hogyan??

Mindezt elmondom.

De először is felteszem a kérdést, hogy mi is okozza, alapjában véve az emberek boldogtalanságát?

Azt hiszem, hogy mindenkinek, aki csak egy-

szer életében — amugy komolyan — elgondolkodott efelett, rá jött vagy legalább is közélébe jutott egy homályos sejtelemnek, mely azt sugta lelki füleibe, hogy testi épségünk veszedelembe jutása és a halálon kívül vak-ságunk az oka legtöbbszörre boldogtalanságainknak, vagyis hogy nem láthatunk egymás lelkébe. Mert — hajh! minő másszerű volna már magában véve az életre való készülődésünk is, ha a tanító az iskolában — beláthatna tanítványai lelkébe, elméjébe.

Ha fejük felett áttekintve, nem csak azt látná, hogy az egyik mosolyog, a másik pedig közömbös arcot vág és több efféle külsőséget, melyek annyira megbízhatatlan útbaigazítói a mestereknek, hogy azon áthatolni és a gyermek valódi gondolkodását, lelke tartalmát megismerni, amily fárasztó, de ép oly problematikus munka is. Mert gyakran megesisik, hogy a legnagyobb tévedésbe viszi őt, szorgos kutatása közben egy egészen jelentéktelennek látszó szimtoma figyelmen kívül hagyása. Jóllehet, annak szemügyre vétele egészen másféle képet alkottatott volna vele az illető gyermek lelkéről, és más egészen ellenkező elbánásban részesítette volna azt, ami esetleg egész életére kiható következményekkel járhatott reá nézve.

Viszont az is csak jóra szolgálna, ha a

tanítvány, nem csak kívül, de belülről is ismerhetné lelki mesterét.

Ebből először is az következne, hogy a tanító ugyancsak iparkodnék azt a belső kamarát rendben tartani, melyet eddig ha úgy akarta hermetice elzárhatott a külvilágtól, (mint közös mindnyájunk) és annak két ablakán csupán olyan színű függönyön át engedett betekintést, milyenén át épen jónak tartotta, hogy láttassék lelke világa.

Ah!

Mi más volna az egész világ, ha csupa becsületes, átlátszó lelkű emberek, tiszta, nyílt szövetkezéséből támadna az az ezernyi kötelék, mely magán- és közügyeinkben egymáshoz fűz bennünket!?!

Minden csalás, tehát minden csalódás ki volna zárva ezzel a siralomnak e mai völgyéből.

Nem volna többé elhibázott élet. Mert nem bízna az ember soha vaktában senkire sorát és jövődjét, anyagi és erkölcsi kincseit.

Csodás és merész álmomban én mindezt nemcsak feltéve, de mint beteljesült valóságot láttam. Az álom, mely felfoghatatlan könnyűséggel repül át időt, teret, való és képzeletbeli világokat, egy negyed pillanat alatt több évtizeddel vitte előbbre előttem a

már nem hisz senki. Sőt megmosolyog-
nák ezeket a frázisokat, ha nem volna
olyan igen nagyon szomorú, hogy min-
dig azok állnak az ország érdekei ellen,
akik a hatalmi polcot elfoglalva tartják

A hús-drágulás.

Egy rendkívül közérdekű, életbevágó ügyet
kell ezúttal e helyen szóba hoznunk. A hús-
drágulásról akarunk szólni, amely ma már
oly általános elégedetlenséget keltett, hogy
azt szó nélkül hagynunk nem lehet.

A marhahús tudvalevőleg azelőtt 48—50
krajcárba került kilogrammonként és ma már
60 krajcárba emelkedett az ára. Ez rettenetes
esapás különösen a szegény néposztályra,
de sújtja a város egész lakosságát is. A
szegény ember ma már alig képes egy héten
egyszer is hús-ételt enni, mert hiszen a napi
keresete alig szárnyalja túl a hús kilogramm-
jának árát. Nemkevésbé érzi a drágaság
súlyos voltát a közép-osztály is, hisz a tiszt-
viselő, a kereskedő, vagy egyéb kereseti
ágon levő egyének jövedelme sem valami
nagyon fényes. És nagy baj az is, hogy a
hús-drágulást nyomon követi a piaci árak
emelkedése is. Általánosságban a piaci árak
hozzávetőleg 30—35%-kal emelkedtek rövid
idő alatt.

Már most felmerül az a kérdés, hogy mi
okozza az élelmi szerek ily rettenetes drá-
gulását? A mészárosok állítása szerint a hús
árának emelkedését elsősorban a mind na-
gyobb arányokban emelkedő marha kivitel
és ezzel szemben a Balkánról ninesen be-
hozatal. Drágítja a hús árát — a mészárosok
szerint — azon körülmény is, hogy az eddigi
nagy terjedelmű legelőket felosztották és a
gazdának a marhatartás jóval többbe kerül,
mint került eddig. Harmadik okul hozzák
fel a tejszövetkezeteket. A parasztagazda ma
oda haza sokkal jobban értékesítheti a tejet,
semhogy oly könnyen és olcsó áron eladná
a tehenét.

Megengedjük, sőt elismerjük, hogy mind-
ezen bajok fennállanak, de azért nem lehet
indokolt a hús-áraknak ily módon való fel-
hajtása. A hús-árak drágítása ellen a ható-
ságnak volna kötelessége akcióba lépni, és a
folytonos piaci drágításoknak gátat kellene
vetni.

mindenséget. És csodás, gyönyörű dolgokat
láttatott velem. Ebben az időben már nem
volt ember, akinek nyakába ne csüggött volna
egy ismeretlen új fémből készült láncocska,
(melyet nem támadott meg a rádium mindent
megbontogató ereje) egy icipici kis készülék,
melynek segítségével úgy átláttak az embe-
rek egymás agyvelején, azaz: oly nyíltan és
világosan olvashatták (százezerszeres nagyí-
tásban) azokat az elképzelhetetlen parányi-
ságú, apró hieroglifeket, melyekkel az agy
finom hártái tele vannak írva, hogy akár
mellőzhetők volna a beszédet is.

És ebben a világban nem volt, csak őszinte
gyermek, tiszteletreméltó szülő, hűséges hites-
társ, igazságos felelősségtudó és kötelességtudó
alantas.

Becsületes üzlettárs és kereskedő, pontos
hivatalnok, tisztakezü pénztáros, szent-erköl-
csű lelkipásztor. Mert mindig készen kellett
állnia minden korú, rendű és rangú embernek
arra, hogy bármikor és bárki átláthasson
agyvelején az ördögös kis készülék segítsé-
gével, melyet 10 esztendőskorában, mint
lényének nélkülözhetetlen kiegészítőjét, min-
denki ünnepélyesen vett át iskolamesterétől.

Ily nemű »kivilágítás« mellett aztán any-
nyira javultak az erkölcsök, hogy a rádium-
tokocsákat hova-hamarabb csak mint sym-
bolomot viselték már, mert megszokták, hogy
az emberek ép doly becsületesek, mint aminők-
nek látszanak. Egyszerűen: mert nem mernének
színlelni, tudva tudván, hogy az első gyanut-

Más városokban át is érzi a hatóság ebbeli
kötelességét. Példaképpen hozzuk fel Zombor
várost, hol a tanács erélyes lépéssel állotta
útját ennek. Zomborban is, épp úgy mint
Baján, felemelték a mészárosok a hús árát.
Hauke Imre polgármester azonban nem nézte
ezt tétlenül, hanem a közönség érdekeit szem
előtt tartva felhívta a mészárosokat, hogy
állítsák vissza a régi hús-árakat. Minthogy a
zombori mészárosok erre nem voltak hajlan-
dók, érintkezésbe lépett Zombor város tanácsa
idegen vállalkozókkal, kik felállították a ható-
sági mészárszéket, hol most 42—44 és 48
krajcárért mérik kilogrammonként a marha-
húst.

Igy járnak el másutt. Viszont minálunk
tétlenül nézi a hatóság, hogy miként teszik
mind nehezebbé a megélhetést.

Végére hagytuk még az úgynevezett kóser-
húst. Az izr. hitközség a kóserhús kilogrammja
után kilónként 8 fillér metszési díjat szed,
ami által a hithű zsidók a különben is drága
húst még 8 fillérrel fizetik túl. Nem gondolná
az izraelita hitközség vezetősége, hogy azt a
felesleges metszési díjat végre-valahára el
kellene törölni? Véleményünk szerint ennek
már nagyon is itt volna az ideje. Hiszen a
szegényebb néposztálynak úgy is elég nehéz
a megélhetése.

Közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága folyó
évi május hó 28-ik napján délután 3 órakor
rendes közgyűlést tart, a következő tárgysor-
ozattal:

1. Polgármester időszaki jelentése a köz-
igazgatás állapotáról.
2. Udvarhelymegye közönségének átirata a
II. Rákóczi Ferencz hamvainak hazaszállítása
tárgyában kibocsátott legfelsőbb királyi kézi-
ratért Ő Felségéhez intézendő hála-felirat tár-
gyában.
3. A nagym. m. kir. Belügyminister úrnak
leirata a városi polgári iskola tanító-személy-
zetének illetményei és a tandíjak megállapi-
tása ügyében.
4. Ugyanannak leirata az m. kir. csendőr-
ség intézményének a város területén való élet-
beléptetése tárgyában.
5. Ugyanannak leirata az italmérési üzletek
tárgyában.
6. Ugyanannak leirata a városi közkórház-

keltő árnyék, elegendő volna arra, hogy egy
pillantás megvilágított agyukba, mindent le-
leplezzen.

Ennyire jutottam álmodozásaimban, midőn
egy detonációszerű robaj felriasztott.

A hang iránya után indulva, rájöttem a
zaj okára; u. i. a másik szobában valami
utcaölyök betörte a dupla ablakot, úgy, hogy
mind a két átellenes tábla közepén egy-egy
lyukat fúrt az erősen dobott kő, mely ezen-
felül az átellenben álló pohárszékről néhány
poharat is levert . . .

Persze tüstént inquisitiót tartottam odalenn
az utcán: ki látta? — Kit látott? stb.

De tettesnek biz én nem jöttem a nyomára,
ámbar igen sápadt volt az az öklömnyi kis
suszterinas, aki legszivesebben adta a felvilá-
gosításokat, hogy milyen és milyen fiúk fu-
tottak túl az utcasarkon, mikor a csörömpölés
elhangzott.

De hát, mert (kis városban megesik ilyesmi)
az utca egészen üres volt a merénylet pillan-
tában nem volt, aki a bűnös nyomára ve-
zethetett volna. Mindent megvilágító rádium
pedig, egyelőre még csak álmaimban volt bir-
tokomban, tehát — nem cibálhattam meg, az
— ártatlan képet vágó, és büntelen voltát
köröm szakadt áigálló megszeppent kis inas-
gyerek üstökét.

Mindent megvilágosító rádium . . . jöjjön
el a te megálmódott országod!!!

nál utólag még szükségesnek bizonyult fel-
szereléseknek kölcsönrel való fedezése tárgyá-
ban.

7. A nagym. m. kir. honvédelmi minister
úrnak leirata a város közönsége által a kö-
zshadsereg nevelő- és képző-intézetinél léte-
sített alapítványi hely betöltése tárgyában.

8. Főispáni átirat az utmesteri állás betöl-
tése tárgyában.

9. A városi tanács javaslata a színházépi-
tés ügyében.

10. Ugyanannak javaslata a szervezési sza-
bályrendelet revíziójára bizottság kiküldése
iránt.

11. A kiküldött bizottságnak jelentése a tiszt-
viselői fizetések rendezése tárgyában.

12. Polgármester előterjesztése a városi
nyugdíjszabályzat némely határozmányainak
módosítása iránt.

13. Ugyanannak előterjesztése az üresedésbe
jött árvaszéki ülnöki állás betöltésének füg-
gőben tartása és az ülnöki teendőket ellátó
árvaszéki tisztviselőknek megjutalmazása iránt.

14. Ugyanannak előterjesztése a tankötele-
zettség teljesítésének ellenőrzése és az óvó- és
tankötelesekről vezetendő statisztikai kimuta-
tások elkészítésére évi 100 K. tiszteletdíj mel-
lett egy tanítónak megbízása iránt.

15. A városi tanácsnak előterjesztése az ás-
vány-, forrás- és gyártott vizek után fizetendő
városi fogyasztási adónak újabb hat évre le-
endő engedélyezése iránt.

16. Ugyanannak jelentése az m. kir. állami
csendőrség részére ideiglenes lakások biztosí-
tása tárgyában.

17. A városi árvaszékek jelentése az 1903.
évi gyámpénztári mérleg felülvizsgálása és
felterjesztése tárgyában.

18. A jogügyi bizottság javaslata néh.
Schwarcz Ferencz örökösének a »Schwarcz
hitelezői« címen nyilvántartott összegnek az
árvapénztári tartaléklapból leendő kiutalványo-
zása iránti kérelme tárgyában.

19. A városi tanácsnak előterjesztése az 1903.
évi házi és szegényházi pénztári költségelő-
irányzatok némely tételeinél mutatkozó túl-
kiadásokra nézve a hitelátruházási jog engedé-
lyezése iránt.

20. Ugyanannak előterjesztése a földbir-
tokok határainak megjelölése és a mezei kö-
zös dűlőutak törzskönyvezése iránt alkotott
szabályrendelet végrehajtása tárgyában.

21. Ugyanannak előterjesztése a törvény-
hatósági közútak kiépítéséhez államsegély ki-
eszközlése iránt.

22. Szilárd Lajos vállalkozó mérnök aján-
lata a törvényhatósági közútnak műutakká
kiépítésére vonatkozó műszaki műveletek el-
készítése iránt.

23. Polgármester előterjesztése a gyermek-
védő telepbizottság megalakítása iránt.

24. A közigazgatási bizottság jelentése az
1903. évről.

25. A városi tanács javaslata Kasza Antal,
Jankovics József, Kreicsmer János és Török
Ferencz rendőröknek nyugdíjazása, valamint
Dobos Gergely, Franek János, Kovács Antal
és Türr Lajos rendőröknek végkielégítése iránt.

26. Ugyanannak javaslata Rehák György
rendőrvezetőnek nyugdíjazása tárgyában.

27. Ugyanannak javaslata az osztrák-ma-
gyar banktól felvett négy rendbeli jelzalog-
kölcsonnek konverziója tárgyában.

28. Ugyanannak javaslata a 7 éven felüli
elhagyott gyermekek segélyezésére a gyám-
pénztári tartalékalap kamatjövedelméből 1820
kor. 40 fillérnek kiutalványozása iránt.

29. Debreczen város polgármesterének át-
irata a tíf. városok mult évi értekezletén ho-
zott határozatoknak tárgyalása iránt és
ugyanannak meghívója a f. évi május hó
30-án Nagyváradon tartandó congressusra.

30. A Szatmármegyei Gazdasági Egyesü-
letnek átirata a kisbirtokosok tehermentesítése
tárgyában a földmivelésügyi m. kir. minister
úrhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt.

31. Pest-Pilis-Solt-Kiskun-vármegye közön-
ségének átirata lótenyésztésünk emelése érde-
kében a földmivelésügyi m. kir. ministerium-
hoz intézett felterjesztésének pártolása iránt.

32. Arad város közönségének átirata az is-
kolás gyermekek szellemi túlterhelésének meg-
akadályozása érdekében a vallás- és közok-
tatásügyi minister úrhoz intézett felterjeszté-
sének pártolása iránt.

33. Sopron város közönségének átirata a
külállamokkal kötendő szerződéseknél a sző-

lőtermelő vidékeknek megvédése érdekében a földmívelési és kereskedelmi minister urakhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt.

34. A magyarországi bortermelők és borkereskedők országos szövetségének átirata a borgazdaság védelme érdekében a kormányhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt.

35. A verseci gazdasági egyesületnek átirata az olasz borvám ügyében a kormányhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt.

36. Esztergom vármegye közönségének átirata a filloxera által elpusztított és újjá teremtett szőlő birtokosai anyagi terheinek csökkentése érdekében az országgyűlés képviselőházához intézett felterjesztésének pártolása iránt.

37. Kolozsvár város közönségének átirata az 1881. évi XLI. t.-cikk 22. §-a 2-ik pontjában a székesfőváros részére nyújtott kedvezménynek a többi törvényhatósági városokra leendő kiterjesztése tárgyában a kereskedelmi minister úrhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt.

38. A városi tanácsnak előterjesztése a gyárutcai kertészlak felszerének helyreállítása iránt.

39. Weisz István mértékhiitelesítőnek kérvénye a természetbeni lakás fejében 4 havi lakbér kiutalványozása iránt.

40. A városi tanácsnak jelentése a mértékhiitelesítő lakásának helyreállítása tárgyában.

41. A kórházi bizottságnak előterjesztése a kórház telkén baromfi- és sertésöl, fa- és szalmaraktár felállítása iránt.

42. A városi tanács jelentése Vadász Pál kórházépítési művezető tiszteletdíja tárgyában.

43. Ugyanannak jelentése a «Bárány» vendéglő nyári helyiségének helyreállítása tárgyában.

44. Ugyanannak jelentése a halászati jog haszonbérbe adása iránt megtartott árverés eredményéről.

45. Ugyanannak jelentése a mészégető kemencék bérletének özv. Kollár Ernőné részére leendő átruházása tárgyában.

46. Dr. Beczásy Gyula kerületi orvosnak kérvénye a X. szünidei orvosi kurzuson való részvételének támogatása iránt.

47. Perlaki Sándor könyvelőnek kérvénye szabadságidő engedélyezése iránt.

48. Mayer György és társai mátéházai haszonbérletők kérvénye új cselédlak felállításához szükséges téglák és vályognak a bérlet területén leendő előállítására az engedély megadása iránt.

49. Knehr Bódog és társai mátéházai haszonbérletők kérvénye új cselédlak felállítására iránt.

50. Friedman Miksa mátéházai haszonbérletők kérvénye cseléd- és gazdálak kibővítése, egy istálló, két kút és egy pótgórénak felállítása iránt.

51. Somogyi Ágost és társai mátéházai haszonbérletők kérvénye a cselédlak kibővítése, egy új istálló és egy kút felállítása iránt.

52. A végelbírásban részesülő rendőröknek kérvénye a köpeny, téli sapka és zubbonyuk részükre tulajdonul leendő átengedése iránt.

53. Pápa Adolf volt városi napidíjas irnoknak kérvénye segélyezés iránt.

54. Szabó Lajos bajai lakosnak kérvénye a városi bérház keleti oldalán birt. bolthelyiség bérletének meghosszabbítása iránt.

55. A temesvári m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnak átirata a postahivatali helyiségek és főnöki lakás helyreállítása iránt.

56. Vujkovics Gyula városi végrehajtó kérvénye 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt.

57. Vilhelm Károly kántornak kérvénye a kántorlak deszkakerítésének és felszerének helyreállítása iránt.

58. Az országos selyemtenyészési felügyelőségnek átirata állandó epreskert létesítése iránt.

59. Glogowski és társai budapesti cégnek ajánlata egy Remington-Standard írógép szállítása és egy régi írógépnek becserelése tárgyában.

60. Dr. Nikolausz Béla mint vb. Halász és Friedmann cég csődtömeggondnokának kérvénye a nevezett cég által bérben birt. bolthelyiség felmondása tárgyában s ezzel kapcsolatban Fischer Béla ajánlata ezen és a szomszédos bolthelyiség kibérlése iránt.

61. Özv. Novák Ferencné kérvénye néh.

férje által fektetett járdák után fennálló követelésének utalványozása iránt.

62. Fischhof Vilmos bajai lakosnak kérvénye a város tulajdonát képező 427 □-öl közterületnek megvétele tárgyában.

Netán utólag beérkező és szabályszerűen közzé teendő egyéb tárgyak.

Lelkészi jubileum.

Érdemes férfiút ünnepelt pünkösöd hétfőjén a bajai izraelita hitközség, amidőn megülte Dr. Adler Lipót bajai főrabbi Baján való lelkeskedésének negyedszázados évfordulóját. Dr. Adler Lipót az elmúlt 25 esztendő csendes munkálkodásban, feltűnés nélkül töltötte el. Nem volt soha egyéb ambíciója, mint hogy hűveinek lelkébe csepegtesse a hitvallás iránt való ragaszkodást és rajongó szeretetet, valamint az, hogy tudását úgy egyháziakban, mint világi tudományban minél inkább fejlessze.

Férfi korának delelőjén vette át a bajai izraelita lelkeszi hivatalt és ekkor nemcsak nem tudott beszélni a zengzetes magyar nyelven, hanem azt meg sem értette. Hisz ez nem is csoda, ha tekintetbe vesszük, hogy gyermekkorában, valamint ifjúkorában a szomorú elnyomatás korszakára esik. De lelke szomjazta a tudást, vágyott hazája nyelvén szólni hűveinek és vasszorgalommal látott hozzá a tanuláshoz. Ést most, bár némi idegenes kiejtéssel, de választékos nyelvezeten tart magyar hitközségeket a templomban. És az ígét, amelyet Adler hirdet magyar nyelven, hűvei mohón szívják magukba. Ezt a testétől-lelkestől papot ünnepelte e héten hitközsége.

Az ünnepség lefolyásáról tudósítunk a következőkben számol be:

Dr. Adler Lipót főrabbi 25 éves jubileumát ülte meg hétfőn a hitközsége. Az ünnepség a délelőtti folyamán vette kezdetét, amidőn több küldöttség üdvözölte. A küldöttségek sorát Dr. Bruck Samu hitközségi elnök vezetése alatt az izraelita hitközség nyitotta meg. Majd a következő küldöttségek adtak kifejezést jó kívánságuk: Az ev. ref. egyház község Széles Áron ev. ref. lelkesz vezetésével, az izraelita iskolaszék Hesser Gyula iskolaszéki elnök vezetésével, a szentegylet Sternfeld Vilmos vezetésével, a templom előjárósága Dr. Rosenberg Salamon vezetésével, az állami tanítóképző tanár testülete Scherer Sándor igazgató vezetésével, az izr. iskolák tanító testülete élén Erdős Jakab igazgatóval, az izr. nőegylet özv. Rosenberg Morné vezetésével, a leányegylet Öehler Ilonkával és az izraelita hivatalnokok Rosenfeld Henrik hitoktató vezetésével.

Délután 5 órakor ünnepi istentisztelet volt a templomban. A nagyszámú közönség sorában ott láttuk többek között: Dr. Rajk Aladár orsz. képviselőt, a városi tanács küldöttségét, az ev. ref. és az ág. ev. egyház-községeket, valamint a bajai ipartestület küldöttségeit.

Az istentiszteletet Berger Salamon főkántor és az énekkar szépen előadott egyházi énekei nyitotta meg. Majd a szószékre lépett a jubiláns és egyszerű kerestlen szavakban emlékezett meg a lefolyt 25 évről.

Ezután Dr. Adler Vilmos hatvani fő rabbi magas szárnyalású, költői lendületű szavakban emlékezett meg édes apjának érdemeiről. A beszéd befejező része oly megható volt, hogy minden jelenlevőnek könny szökött a szemébe.

Este 150 terítékű társas vacsora volt a Központi szállodában. A felköszöntök sorát Dr. Bruck Samu nyitotta meg, ki poharát a király egészségére emelte. Mondottak még szép felköszöntőket, többek között Dr. Singer Bernát szabadkai rabbi, Erdős Jakab, Dr. Blumgrund Naftali nagy-abonyi rabbi, Hesser Gyula, Dr. Adler Vilmos hatvani rabbi és Dr. Nemes József stb. Dr. Rajk Aladár országgyűlési képviselő talpra esett, ötletes felköszöntőjével óriási hatást ért el.

A társas vacsora jóval éjfél után végződött.

A bajai kormánypárt nagygyűlése.

A bajai kormánypárt f. hó 22-én, pünkösöd másnapján, d. e. 11 órakor a Nemzeti nagytermében tartotta újjászervező nagygyűlését, amelynek elsőben idb. Szutrély Lipót bejelentette a párt-elnökségről való lemondását, egyúttal Ertl József bajai földbirtokost ajánlván utódjául, akit a nagygyűlés egyhangúlag megválasztott. Aelnökök lettek: Bodrogi Gyula, Dr. Bernhardt János, Joanovits Milán, Müller József, Dr. Bruck Samu, Hesser Gyula, Dr. Rosenberg Samu, Latinovits János és Schön Antal. Jegyzők lettek: Demuth Gyula, Horovitz Gusztáv, Dr. Nemes József, Dr. Lemberger Armin, Schmiedt Ferencz és Dr. Szabovlyevits Dusan.

A nagygyűlés egy száztagú végrehajtóbizottságot választott. A gyűlés folyamán Mihalicska István képezdei tanár mondott beszédet.

A nagygyűlésen 1338 választópolgár közül a következők voltak jelen:

Allaga István, Dr. Alföldi Lajos, Dr. Adler Lipót, Antics Jusztin, Borza Nándor, Dr. Bruck Samu, Dr. Boros József, Bodrogi Gyula, Borikity Antal, Berger Armin, Báldy László, Bayer Károly, Borsódi Miklós, Bruck Pál, Breinik Nándor, Dr. Bernhardt János, Deutsch Mátyás, Ditelián Jakab, Diamant Lajos, Dietrich György, Ertl József, Erdélyi Gyula, Eckert Ferenc, Feuerman Soma, Fischhof Vilmos, Fedor Károly, Fülöpp István, Fischer Béla, Friedman Miksa, Dr. Fischhof Zsigmond, Fehérvary Ferencz, Grünvald Izsák, Gebhardt Dezső, Gardalics Lajos, Gerhardt Menyhért, Gregus Aurél, Grünhut Miksa, Gyulánszky József, Gizinger Márton, Dr. Hegedűs Aladár, Hegedűs József, Horovitz Lipót, Hesser Gyula, Heller Richárd, Horovitz Gusztáv, Heteyi Gáspár, Ispánovits Péter, Kellner József, Kovács Lajos, Kollár Ágoston, Koller Dezső, Dr. Köhegyi Károly, Dr. Koller Imre, Keiserfeld Armin, Kazal József, Kerék Illés, Kun Lajos, Kapots Ferencz, Kálmán Kolos, Kaufman Samu, Lemberger Rezső, Lengyel Manó, Dr. Lemberger Armin, Dr. Ladányi Mór, Latinovits János, Dr. Makrai László, Mentényi Sándor, Melles Károly, Meskó László, Müller József, Mihalicska István, Mihályffy Ferencz, Mihits István, Marcell Andor, Dr. Nemes József, Dr. Nikolausz Béla, Nagy Lajos, Németh Imre, Obláth Mór, Odabasits Gyula, Ozvald István, Pintér Ferencz, Práger Károly, Piukovits Antal, Pastrovics József, Policzer Jakab, Pollák Géza, Pollerman Bertalan, Pollák Bernát, Posta Árpád, Posta Bertalan, Rosenberg Jakab, Rosenbaum Bernát, Dr. Rimler János, Dr. Rosenberg Samu, Dr. Rác Károly, Dr. Klénáncz György, Radány Kálmán, Rimler József, Radó Gyula, Révész Bertalan, Stern Vilmos, Scheibner Gyula, Spitzer Armin, Strommer János, Schulcz Ferencz, Strausz Dezső, Strausz Miksa, Scherk Lipót, Schlesinger Gyula, Singen Károly, Spitznagl Ferencz, Schlieszer Mór, Schlieszer Miksa, Schön Géza, Schön Antal, Scherer Antal, Stampfl Jenő, Schmidt Ferencz, Stricker Simon, Szücs Ödön, Szutrélyi Lipót, Dr. Szabovlyevits Dusan, Szuszics János, Szaday Kálmán, Szélig Ferencz, Schwartz József, Szücs Ferencz, Treszky György, Topál Flórián, Tauszig Jakab, Túry Mátyás, Túry Ferencz, Toch Zsigmond, Török Gábor, Vojnits Máté, Wiesel Sándor, Werner Ferencz, Wiesel Illés, Weisz Lipót, Vujkovits Gyula, Vilhelm József, Weisz Nándor, Wagner Sándor, Vojnits Dániel, Villmann János, Witzthum József, Zwilling Salamon.

A nagygyűlés gróf Tisza Istvánt és báró Podmaniczky Frigyeszt táviratilag üdvözölte.

HIREK.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Dobroviczky Artur bács-topolyai segédtelekkönyvvezetőt, ugyanezen minőségben Bajára helyezte.

Házasság. Harsányi Ferencz, a budapesti New-York kávéház tulajdonosa, bajai földink, eljegyezte Leitersdorfer Margit kisasszonyt, Leitersdorfer Dávid ismert nagyiparos leányát.

Iskolalátogatás. Maison Mihály regőcei (rigyicai) esperes-plébános a múlt hét folyamán vizsgálta sorra a helybeli összes r. k. iskolákat hivatalos látogatói minőségben.

Érettségi vizsgálat a bajai főgimnáziumban. A szóbeli érettségi vizsgálatok június 9-én és 10-én lesznek megtartva, melyre a közoktatásügyi miniszter *Dr. Négyesi* László egyetemi tanárt küldte ki miniszteri biztosul.

A baja-báttaszéki híd építésére vonatkozó törvényjavaslat f. hó 22-én nyert szentesítést, mint az 1904. évi XIV. törvénycikk.

Mint értesülünk a híd építési munkálatai a jövő év tavaszán fognak megkezdődni.

A bajai céllövész társulat. f. hó 29-én délelőtt 11 órakor a városházán rendes közgyűlést tart.

Eljegyzés. *Szász* Ottó bajai földbirtokos, városi törvényhatósági bizottsági tag eljegyezte magának *Stauber* Margit úrhölgyet Vison-tárol.

Hymen. *Dr. Freund* József bajai földbirtokos jegyet váltott *Bérczi* Margit úrhölgygyel, *Dr. Bérczi* Albert bajai ügyvéd szép és szeretetreméltó leányával.

Halálozás. *Eckert* István a bajai takarékpénztár főkönyvelőjének, a bajai céllövész társulat érdemdús főlövész-mesterének f. hó 20-án délután történt hirtelen elhunyt általános részvételt keltett városzerte, mert vele a bajai társadalom kimagasló vezéralakja költözött el az élők sorából.

A gyászszertartás alkalmából a család, a bajai takarékpénztár és a bajai céllövész társulat adtak gyászjelentést és f. hó 22-én végbement temetésén városunk közönsége nagy részvételt adta meg a végtisztességet. Elhunyt a hátrahagyott özvegyen kívül mélyen sújtja a bajai lövész-társulatot, amelynek élető lelke volt. Benne a magyar lövészet is, — melynek az elhunyt külföldön is dicsőséget szerzett — elsőrendű bajnokát vesztette el.

A pünkösdi zenés-mise. A helybeli zenekedvelők kicsi, de lelkes gárdája nagy fába vágta fejszét, amikor *Pembauernek* nagyszabású »Negyedik latin C miséje« előadására mert vállalkozni. Már ez a vállalkozás is elismerésre méltó, annál inkább dicséretet érdemel, hogy a mű, a pünkösdi vasárnapi nagymisén megtartott kiváló előadás által, a maga teljes pompájában érvényre tudott jutni. A kar erősségét, mint mindig, úgy most is a szopránisták (csupa szép asszony, szép leány!) képezték. Eltekintve attól, hogy az egész mise alatt »vezettek«, de egy oly ragyogó, tiszta magas *h-t* is volt alkalmunk hallani tőlük, amelyért sok primadonna irigykedhetett volna. Dicséretet érdemelnek azonban a többi szólamok képviselői, valamint a zenekar is, az egybevégező, kerek előadásáért.

A zenekedvelők ezzel bucsut vettek a régi, rozoga orgonától s legközelebb már az új orgona hangjai mellett fogják dicsérni az Urat. — Az ének- és zenekart a zenekedvelők fáradhatlan karmestere: *Vilhelm Károly* tanította be.

Öngyilkos diák. A szabadkai polgári iskola harmadik osztályába járt *Lapos* János, 16 éves fiú. Szorgalmas, dolgozó diák volt. Minden reggel az erdőbe ment ki. Ott aztán jegyzetgetett, tanultatott. Azonban f. hó 17-én reggel ismét az erdőbe ment könyveivel és jegyzeteivel. Hozzá is látott a tanuláshoz, majd levél írásba fogott. Egyszerre nagy dörrenés hallatszott. A közel lévők és a vendéglőben lévő lányok a pisztolylövés irányába futottak és ott a szorgalmas, fiatal diákot meglőve találták. Gyorsan értesítették a mentőket, egyszersmind a fiatal diák könyvei és iratai között kutattak, hogy esetleg kilétét megállapítsák. Egyik könyvében *Sipos* nevet találtak felírva, megkérdezték, vajjon úgy hívják-e? A fiú nemet intett fejével. Ekkor a könyvében felírva talált másik nevet, *Lapos* Jánost hozták fel neki, mire fejével igent intett. Így mire a mentők jöttek, már tudták a fiatal öngyilkos nevét. A hamarosan megérkező mentők bekötötték sebeit és a kórházba szállították. A szegény fiúnak valószínűleg a tüdeje sérült meg, mindazáltal remény van felgyógyulásához. Az öngyilkosság okául azt hozzák fel, hogy *Lapost* meg akarták buktatni.

Adományok. Az ipartestület tanoncmunka-kiállítására céljaira Baja város törvényhatósága 50 koronát, a Bajai Takarékpénztár 50 koronát, a Bajai Ipartestület 50 koronát, *Lajdi* József iparos 2 koronát adományoztak.

A lókert megnyitása. A bajai céllövész társulat 1904. május hó 29-én, vasárnap, az évad megnyitása alkalmával táncszüvegalkalmával, hangversenyyel és céllövészettel egybekötött secessió májális rendez. Az ünnepély sorrendje: Délután 4 órától fél 7 óráig tréfás versenyek: 1. Mosolyverseny. 2. Katica- és jánosbogarverseny. 3. Férfi szépségverseny. 4. Píllangóverseny. 5. »Chick«-verseny. 6. Néma verseny. 7. Rútverseny (kizárólag férfiak számára.) A nyerteseket a jury díjakkal tünteti ki. Az egész délután folyama alatt léggömbös, confettis, világpostás és planétás hölgyek árusítanak a lövész-kert területén. Este fél 7 órakor tánc (secessió módra) a nagyteremben. A legtöbb tánc hölgyválaszszal. Este fél 9 órakor hangverseny a nagyteremben: 1. »Gőzhajón« Irta: *Lindblad*. Előadja a bajai áll. tanítóképezde énekkara. *Karnagy Kovács Dezső* tanár úr. 2. »A tánc.« Magánjelenet. Irta: *Ego*. Előadja *Pajor Margit* úrhölgy. 3. »A krakéler.« Irta: *Ábrányi Emil*. Előadja *Horovitz Gusztáv* úr. 4. »Gyermek simfonia.« Irta: *Romberg B.* Előadja az áll. tanítóképezde zenekara. *Karnagy Kovács Dezső* tanár úr. Este 10 órakor ismét tánc. Nem tagok részére belépő-jegy személyenként 1 korona. Jegyek előre válthatók *Köllár A.* úr könyvkereskedésében. Az ünnepély kezdete délután 4 órakor.

A szabadkai ügyvédi kamara május 29-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. — Az igazságügyi miniszter leküldötte ugyanis az ügyvédi nyugdíjgyőről való törvénytervezetet s erre véleményt kívánt. A közgyűlés egyik tárgya a fölterjesztendő vélemény lesz, a másik pedig a zugirászat megátlása tárgyában teendő intézkedések.

Haladunk. Hova-tovább, megérjük, hogy egész kis fővárossá leszünk. Lám van gyönyörű köz-kórházunk, van cifra városi székházunk, lesz (hála Isten!) vasúti hídunk, lesz (?) színházunk. Ez már magában véve elegendő lenne arra, hogy Zombor és kenyeres pajtása: *Bezdán* sárgaságba essenek az irigységtől; de hogy meg fognak pukkadni, ha az alábbiakat megtudják, — több mint bizonyos. Az történt ugyanis pünkösdi vasárnap éjszaka, hogy, — eddig még ismeretlen tettesek, — *Diamant* Lajosnak, a városi székházban levő bolthelyiségének ajtaját álkulcsal kinyitották és a *Wertheim* kasszát, melyben nagyobb összeg pénz volt — megfúrták. Szerencsére csak megfúrták, mert kifúrni nem tudták, mivel a vállalatba beletörött, nem bicskájuk, hanem csak a fúrójuk. Ez különben mindegy. Fő az, hogy eljutottunk már annyira, hogy derék csirkefogóink már nemcsak csirkét fognak, hanem kasszákat is fúrnak. Hogy a csend-és rendőrségünk is van olyan, mint a budapesti, kitűnik abból, hogy a mi saját külön kasszafúróink épűgy nem kerültek kézre, mint nem kerülnek a budapesti kartársaik. Hát nem haladás ez? Nos mit szól ehhez *Bezdán*?

Legújabb vigéc-stikli. A mult héten városunkban járt két csudamód elegáns úr, akik úgyszólván minden kabátos embernél vizitáltak azzal, hogy ők *Jókai szobrára* gyűjtenek aláírásokat. Pénzt nem fogadtak el, sőt még aláírást sem többre, mint csupán 6 koronára. Nagyon természetes, hogy a legtöbben minden skrupulus nélkül aláírták a csekély összeget. Lón azonban meglepetés, midőn a jótekonyságot gyakorolni akarók a budapesti *Grill Károly* könyvkereskedő cégtől egy igen udvarias levelet kaptak, amelyben nagyon szépen megköszönik a *Jókai* összes munkáira vonatkozó 500 koronás megrendelést. Nem kevesebben, mint hárman jöttek szóról-szóra ugyanazzal a panaszszal lapunk szerkesztőségébe, azzal, hogy őket az a vigéc becsapta s hogy mit csináljanak? Mi azt csináltuk, hogy megírtuk az esetet a *Pesti Hírlapnak* abból a célból, nehogy az egész országban folytathassák ezek a gazemberek bűnös üzemeiket. Felszólalásunknak meg lett az az eredménye, hogy *Grill*-cég másnap, ugyancsak a *Pesti Hírlapban* nyilatkozatot tett közzé, melyben tudatja, hogy azokat az ügynököket elcsapta s az általuk beküldött megrendelő lapokat megsemmisítette.

Nincs eladó gyümölcs. Két hét előtt kiírt felhívásunkra összesen két egyén jelentette be a gyüm. egyletnél az eladásra szánt készletét. — Aki nem akar magán segíteni, azon az Isten sem segíthet.

Feloszló hitelszövetkezet. A bajai ipartestületi hitelszövetkezet valószínűleg fel fog oszlani. Erre kell következtetnünk a közgyűlési meghívóból, mert a tárgysorozat 5. pontja a »további fennállás feletti határozatot« kívánja, ez pedig *halált* jelent. Nagyon sajnálnánk a kimúlást, de az oly módon való fennállást, amelylyel csak 44.000 K. forgalmat tudnak biztosítani, mi sem tartjuk nagyon üdvösnek. Pedig az iparosság nagy hasznát láthatná a szövetkezésnek, a mely az összes iparosság anyagi és erkölcsi súlyát lényegesen emelhetné. Hiszen agyagiparosaink máris megmutatták, mire képesek a kicsiny keretben is és hogy mennyi előny jutott számunkra az egyesülésből. — Uj szövetkezet szervezése nagyobb, nehezebb munka, mint a régiek fentartása. Mikor értjük meg már igazán, hogy: egyesülésben van az erő?!

Derék magyar gyár. Mint győri tudóstónktól értesülünk, az ottani hírneves *Schmidl-féle* cukorkagyár e hóban ünnepelte fennállásának 25 éves jubileumát. A jelenlegi tulajdonos, ki egész új, modern berendezésű 4 emeletes gyárépületet építtetett, alig néhány év előtt honosította meg hazánkban a selyemcukorkagyártást, s azt máris csokoládé gyártással bővítette ki.

A győriek a legszebb reményeket fűzik kedvenc gyártelepükhöz annál is inkább, mert a gyártmányok kiváló jók, s így méltán képezik a város büszkeségét. A gyár, mely 3 munkással kezdte működését, jelenleg 160—200 személyt foglalkoztat. Eddig szót a győri tudósítás. Mi magunk részéről is szívesen csatlakozunk a *győri Schmidl-féle gyár* méltatásához, miután volt alkalmunk a finom cukorkák és csokoládék (az utóbbiak közt a »Hungária csokoládé« külön kiemelendő) kiváló minőségéről meggyőződést szerezni. Ezen tiszta és valódi magyar gyártmánytól elismerésünket nem vonhatjuk meg már csak azért sem, mert az, a szó szoros értelmében véve igazán magyar!

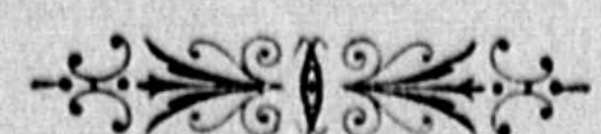
Esküvő. *Komjáti Komjáthy* János gyógyszer-tulajdonos f. hó 21-én tartotta esküvőjét *Zemplén-Agárdon* balogfalvi *Balogh* Paula úrnővel, néhai *Steininger* Lajos volt helybeli cukrásziparos özvegyével.

Az iparos tanonc munkakiállítást pünkösdi vasárnapján nyitotta meg nagy közönség jelenlétében *Czernay Imre* ipartestületi elnök. A kiállítás erkölcsileg a lehető legjobban sikerült, 85 iparos tanonc állított ki különféle munkát és minden egyes munka dicséretre méltóan jó és szép volt. A kiállítás bíráló bizottsága indítatva érezte magát arra, hogy minden egyes kiállítónak jutalmat adjon. A bíráló bizottság kiosztott három öt koronás, öt négy koronás négy három koronás és több egy és két koronás jutalmat.

Árlejtés. A bajai ipartestület házának kibővítésére nézve f. évi május hó 30-án, este 8 órakor az ipartestületnél nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni és pedig minden egyes munkacsoportra nézve külön-külön, u. m.: föld és kőműves, ács, bádigos, tetőfedő, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, vas és szobafestő-munkákra nézve. Bánatpénzül a megajánlott szóbeli összeg 5%-a teendő. Az építésre vonatkozó terv és költségvetés az ipartestület hivatalában a hivatalos órák alatt betekinthező. *A bajai Ipartestület.*

Tejhamisítás. A rendőrség e hó 27-én reggel a piacon megvizsgálta az áruba bocsátott tejet s ez alkalommal négy asszonynál olyan vizet talált, amelyben egy kevés tej is volt. A rendőrség mind a négy asszonytól mintát vett és azt felküldötte Budapestre a vegyvizsgáló állomásra. A vegyvizsgáló állomás véleményétől függ aztán a további eljárás.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai *Dr. Lehman* arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcbőrt eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtakát (*Mitesser*.) Egy tégely ára 1 korona, csak nem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszer-tára a *Szent-Háromság*hoz Baján.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. László Helyben. Készséggel leközeljük a beküldött cikket, de csak abban az esetben, ha azt olvashatóan méltóztatik megírni. Szedőink kijelentették, hogy inkább kimondják a sztrájkot, semhogy ilyen kéziratról kelljen szedniük.

Isten veled! Mi ugyanezt mondtuk, amikor kétszáz strófás szerelmi költeménye a papírkosárba vándorolt.

Sziv. Bocsánat, de szerelmi ügyekben tanácsot nem adhatunk. Méltóztaték egyik laptársunkhoz fordulni, ott az efféle kérdésekre megfelelő válaszok már szedve is vannak.

NYILT TÉR

Ezen rovat alatt közlöttékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Nyári idény Májustól Októberig.
(Téli idény Októbertől Áprilisig.)

Daruvár

Ásvány- és iszapfürdő, Szlavóniában.
A déli vasút barcs-pakraci vonalának állomása. — Posta és távirda.

A régi rómaiak ideje óta kitűnő hírnévnek örvendő **vasas hőforrások és iszapfürdők**, valamint az impozáns laképületek egy 60 hold terjedelmű, kies parknak közepén fekszenek, melynek közvetlen közelében erdőborította hegység terül el számos szép sétaúttal és kilátási ponttal. A laképületek közt legkiválóbb a **János fürdő ujonnan épült palotája**, melynek lakosztálya a fürdőkkel és a fangó-gyógyintézettel zárt, fűtendő folyosó által van összekötve.

A vasas hőforrások, iszapfürdők és a fangó-gyógyimód kitűnően hatnak női bajoknál, esúzos-, köszvényes- és idegbajoknál, valamint vérszegénységnél.

A t. c. vendégek szórakozására szolgálnak: a kitűnő parkzene, lawntennis, tekepálya, táncszórúcskák, fürdőkönyvtár, hangversenyek és kirándulások a gyönyörű és történelmi szempontból érdekes környékre.

Fürdőorvos: Dr. Fischer.

Hivatalnokok tetemes árleengedésben részesülnek. — Prospectusokat szívesen küld az igazgatóság. 6. 6

Könyvek részletfizetésre

ép oly előnyös fizetési feltételek mellett, mint bármely fővárosi vállalatnál

Ifj. Wagner Antal

könyvkereskedésében BAJÁN kaphatók.

5 koronáért

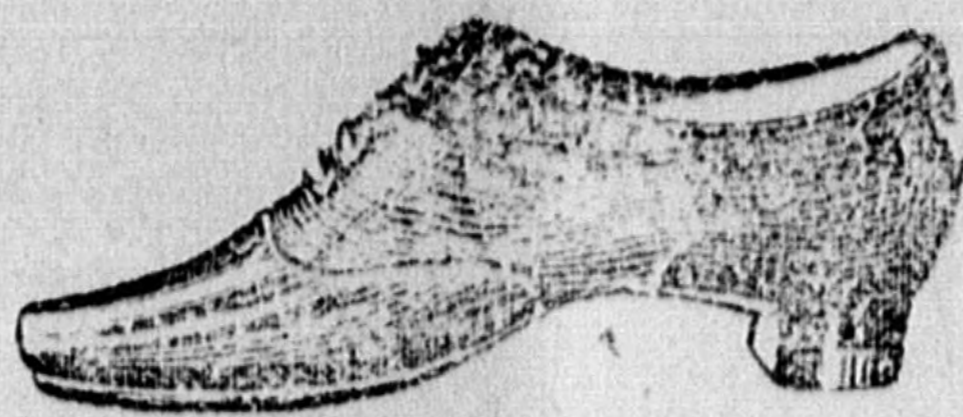
küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 db.) kevéssé megsérült finom enyhe

pipere szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jácmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén, vagy utánvétellel küldi:

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy ujonnan és gazdagon felszereltem a

gyermek-, női- és férfi-cipő-raktáramat

és ezentúl csakis a legjobb minőségű és leg-elegánsabb gyártmányt fogom raktáron tartani.

Törekvésem lesz, hogy eloszlassam a közönség közt elterjedt azon téves felfogást, hogy a gyári cipők nem jók, sőt be akarom bizonyítani, hogy igen kitűnő gyári cipőket lehet kapni, csak annak beszerzési forrását kell tudni.

Szíveskedjenek tehát cipő-vásárlás alkalmával bizalommal hozzám fordulni és meggyőződést szerezni arról, hogy az én **cipő-raktáramat** nem lehet más üzleti cipőkkel összehasonlítani. Az én **cipőim** a legelőkelőbb forrásból származnak és pedig a legjobb bőrökből jó és izlésesen elkészítve.

Nem hagyhatom érintetlen azt sem, hogy az én **cipőim** formája a legujabb és legcélszerűbb kaptafa által szép alakját soha nem veszíti és a lábának kényelmesebb mint azok a közönséges bolti cipők.

Ez alkalommal ajánlom raktáromat: Mindennemű **dizsműárúkat**, férfi és női **fehéreneműket**, nap- és esőernyőket, legdivatosabb **nyakkötőket**, gallérok, kezeldők, keztyűk, uti **készletek és gyermekjátékokat.**

Továbbá nagy **porcellán-, üveg-, Majolika-edényeket**, berndorfi **china-ezüst készleteket**, Thonet-féle **székeket** és Ditmar-féle **lámpákat** nagy választékban.

Szíves pártfogást kér

kiváló tisztelettel

Sternfeld Vilmos.

Minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget mint a jó és emésztő-képes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre a mohai

ÁGNES

forrás A mohai víz, mondhatni, mióta a földből előbukkant, mindjárt ismeretessé lett kiváló gyógyító hatásairól.

A víz olyan mélységből ered, a milyen mélyre a talaj esetleges szennyezettségének fertőző anyagai semmi körülmények között sem juthatnak le, mert 24-féle kitűnőbbnél kitűnőbb szűrő földréteg állja útjokat, következésképpen tehát a víz

teljesen bacillus-mentes,

azaz a legideálisabban tiszta s így a legegészségesebb ivóvíz.

Ennek igazolásául

Sz. 29/1902.

M. k áll bacteriologiai intézet Budapestben.

Nem kevésbé jellemző a forrás kitűnő tulajdonságai egyikeért a tisztaságára nézve az 1902 február 18-án megejtett bacteriologiai vizsgálatról alkotott vélemény, mely szó szerint a következő:

Az előre bocsájtott vizsgálati eredmény tanúsága szerint a mohai ÁGNES-forrás vize bacteriologiai szempontból nagyon tiszta és kifogástalan.

Budapestben, 1902 február 18-án.

Dr. Preisz Hugó s. k.

a m. kir. áll bacteriologiai intézet vezetője, ny. r. tanár.

Árlapot s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai **ÁGNES-forrás kezelősége Mohán, Fejérmegye**

Főraktár BAJA város és közvetlen környékére:

Drescher Gyula úrnál. 6-3

Árak úgy a vidéki, mint a helyi fogyasztásra:

- 1⁰/₁₀ literes üveg 50 fillér
- 1 " " 42 "
- 1/2 " " 30 "

A „Kávé király“-hoz!

Aki nagyon jó zamatú s illatú kávé kedvel, az csakis „**Király kávé**“ vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve.

Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamat s illat azonnal ellillan, valamint minden ízt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

- 1 kgros doboz 4 kor. 80 fill.
- 2 " " 9 " —
- 4 " " 17 " 20 "

Ezen különlegesen pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyersfajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra.

- 1 postacsomag 5 kgr. legfin **Cuba** kor. 13.50
- 1 " 5 " " **Ceylon** " 12.—
- 1 " 5 " " **Jamaica** " 11.20

Biró és Társa

a „**Kávé király**“-hoz

Budapest, VI., Teréz-körút 2/a—b.

26—1

A „Kávé király“-hoz!

Nyilatkozat.

Alulírott, — mint a Magyar Műbutorgyár részvénytársaság helybeli fióktelepének teljes hatalmu megbízottja — azon több oldalon colportált hirrel szemben, mintha igazgatóságom a helybeli telepnek megszüntetését elhatározta volna, szíves tudomására hozom a helybeli és vidéki n. é. közönségnek, hogy ezen ominozus hir teljesen légből kapott, mert igazgatóságom nemcsak a helybeli fióktelep megszüntetését nem célozza, de sőt ennek szélesebb körben való fejlesztését és további kibővítését határozta el.

Gáspár Armin.

Dupla villanydelejes kereszt, vagy csillag.

D. R. G. M. 88503. sz.,

gyógyít és felidit jótállás mellett: **köszvény, reuma, asthma** (nehéz lélegzés) **átmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia** (eskór), **idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza**, valamint minden **idegbetegségnél**. Azon beteg, aki 88503 sz készülékem által legfeljebb **44 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona. idült betegségeknel alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknel alkalmazandó.

A központi elarusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest VIII. Bezerédi-utca 3. szám.

özy. Spitzer Simonné és Társa

tégla- és cementárú gyára

BAJÁN.

Ajánljuk az építő közönség figyelmébe építési anyag üzletünket, hol állandóan nagy raktárt tartunk alant felsororolt építési anyagokból:

Mész, Beocsini portland és román cement,
hófehér, darabos és Elefánt védjeggyű, eredeti ölmazott
oltott. zsákokban.

Nádszövet. (Stucatur-nád.)

Kátrány, tinctoral és carbolineum, faanyagok telítéséhez.

Aszfalt elszigetelő lemezek.

Bitumen, aszfalt és kaucsuk aszfalt: nedves falak kiszáritásához. — Aszfalt és kátránypapír, tetőfedéshez. — Kavics és dunai homok.

Épület díszítmények.

10-9

Egy háztartási mérleg ingyen.

Mesén olcsó árak mellett küldöm szét túlhalmozott raktáramból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt **mexikói ezüstárúkat** és pedig: 6 drb. mexikói ezüst asztali kést, 6 drb. mexikói ezüst evővillát, 6 drb. mexikói ezüst evőkanalat, 12 drb. mexikói ezüst kávékanalat, 6 drb. kiváló dessertkést, 6 drb. kiváló dessertvillát, 1 drb. mexikói ezüst levesmerő-kanál, 1 drb. ezüst tejmerítő, 2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartót.

46 drb összesen **frt 6.50**
csak

Minden megrendelő ezenkívül **jutalomképen** egy szavatosság mellett pontosan működő 12½ kiló hordképességű **háztartási mérleget** kap **teljesen díjtalanul**. A **mexikói ezüst** egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért **25 évi jótállást** vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

Schjetter D. Sándor Bpest, Bezerédi-u. 3.

A Petői dűlőben 2 hold

kerti föld szőlővel,

épülettel eladó, illetőleg haszonbérbe kiadó Eladó továbbá a jaukói dűlőben hat kapa **szőlő**. Bővebbet: **Mayer**

János, Kinizsi Pál-utca 57. 3-3

A **Kigyó-utca 25.** (uj) szám alatt lévő **Schmidt Károly**-féle, jókarban

lévő

LAKÓHÁZ,

mely nagy **KERTTEL** bír, szabad kézből eladó.

3-3

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia **szivarkapapír** és **szivarkahüvely** kapható az ország minden különlegességi árúdjában.

Elsőrendű budapesti légszesz

DIÓ-KOKSZ

kapható augusztustól kezdve házhoz szállítva és átmázsálva métermázsánsként

3 korona 20 fillérért.

Megrendelések már most előjegyezhetők:

Geiringer és Berger cégnél, Baján.

10-7

Pártoljuk a honi ipart!

A legjobb

Író ténták „STELLA” védjeggyel

Másolható ténták „STELLA”

Szines ténták „STELLA”

Tusoldat „STELLA” védjeggyel

készülnek a „STELLA” vegyészeti gyárban

BUDAPESTEN.

Főraktár:

Ifj. **WAGNER ANTAL** papirkereskedésében

—● B A J A. ●—

52-51

Pártoljuk a honi ipart!